

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Sanderi Angli Doct. Theol. De Origine Ac
Progressv Schismatis Anglicani Libri Tres ...**

Sander, Nicholas

Coloniæ Agrippinæ, 1610

Seminaria Anglicani in Angliæ regno ab Anglis excitata. Cap. XIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64680)

*Seminaria Anglicana in Angliæ regno ab
Anglis excitata.*

CAPVT XIX.

Quoniam Regina Elizabetha in edicto suo maximè in Seminaria, quæ in Gallia, Italia, & Hispania adolentes Catholicos Anglos alunt, qui patriam suam ad Sanctam nostram religionem reducere conantur inuehitur; & quoniam illa Papam & Regem Catholicum infimulat, quòd istis Seminarijs ad regnum Angliæ turbadum abuti mèritur; contraque illorum iuventutem, ac Sacerdotes, & Patres societatis Iesu, qui eos gubernant & docent, maledicentiæ suæ dentem acuit, machinas disponit, & furorem sæuitiamque suam demonstrat: operæpretium facturi videmur, si istorum Seminariorum rationes reddamus, ac quid in ijs fiat commemoremus, priusquam ad ipsius edicti mendacia, & poenarum tormentorumque diuersa genera, quæ contra homines innocentissimos, in Angliæ excogitantur accedamus.

Præsupponendo igitur omnia ea, quæ de Seminarijs Rhemensis & Romana, ac de illorum etiam fructu in libro tertio huius historiarum retulimus; Sciendum est, Romanos nonnullos Pontifices, adolentes bonæ indolis ac in regnis Christianis natos, doctrina Catholica, & cæremonijs Romanæ Ecclesiæ imbuere consueuisse, vt deinde iidem ad sua reuerfi, quæ peregrè didicerunt, in compatriotas suos transfunderet. Certè de sancto Gregori

Ioan. Dia.
conus li. 7.
ca. 46.

98

Appendix sive Liber Quartus

gorio eius nominis primo, qui à Venerabili Beda, Angliæ Apostolus nominatur, eius in vita legimus, quòd suo sumptu in monasteriis iuvenes Anglos sustentarit: & Gregorius VII. de hac materia ad Olauum Noruegiæ Regem sequens breue exarauit.

Notum autè vobis esse volumus, quoniam desiderium nostrum est, si quomodo possemus ad vos aliquos de fratrib. mittere, qui fideles & docti esset, ad erudiendum vos in omni scientia & doctrina in Christo Iesu, vt secundum Euan-geliū & Apostolicam doctrinam deceter instructi, in nullo vacillantes essetis, sed radicati atq; fundati super stabile fundamentum, quod est Christus Iesus, abundantius atq; perfectius in virtute Dei cresceretis, & secundum operationem fructuum fidei, æterna retributione dignum redderetis. Quod quia nobis tunc propter locum iniquitatem terrarum, & maximè propter ignotas linguas valde difficile est, rogamus vos si- cut & regi Danorum denunciauimus, vt de iunioribus & nobilib. terre vestre ad Apostolicam aulam mittatis, quatenus sub alis Apost. Petri & Pauli sacris ac diuinis legib. diligenter edocti, Apostolicę sedis ad vos mandata referre non quasi ignoti sed cogniti, & quę Christianę religionis ordo postulauerit, apud vos non quasi rudes aut ignari, sed lingua ac scientia, moribusq; prudentes dignè Deo predicare & efficaciter, ipso adiuuante, excolere valeant.

Horum duorum Gregoriorum, primi p. ta & VII. exemplum secutus Gregorius XIII. postquam Seminarium Anglicum Duaci cepisset, ac illud postea Rhemos in Gallia transfulisset, Romæ etiam Seminarium proij-

dem Anglis instituit. Ad quod stabiliendū & confirmadū vigesimo tertio Aprilis An. 1569. qui fuit septimus sui Pontificatus, bullā expediuit, in qua huius Seminarij abs se instituti causas commemorans, ita inquit.

Quare cum quotidie non sine gravi animi nostri dolore, Sāctā Do. No. Iesu Christi spōsam diuersorum eius hostium conspiratione & violēto ex multis partibus incurfu oppugnari cernamus, antiquisq; hostibus infidelibus Turcis, Iudæis, nouosque Hæreticos & Schismaticos nos accessisse, qui omni impietate & scelere imbuti, ac veluti aduersarij nostri furijs exagitati, in piæ matris exitium feruntur, quod officij nostri ratio à nobis ex postulat ad hominum impetus, quo maximè opus esse videmus vires nobis à Domino traditas opponimus, populosque imbecillitati nostræ à diuina benignitate concreditos præsidijs cōtra hostiū oppugnationes paratis cōmunimus; Cumq; nullum firmius præsidium aut remedium certius inueniri possit, quam vt Regionum ab hac peste oppressarum iuuentus, cuius teneres animos facilè est ad virtutem flectere Catho. Rel. imbuat, ab initio vsque nostri Pont. operā dedimus, vt diuersarū nationū Collegia, nostris sumptibus in vrbe erigerētur. Quæ interea dum sedulò agimus ad Anglię regnū magnis quōdā opibus & Catholicæ Religionis studio florentissimū, nūc verò à terribili hæresis labe, quæ omnes ferè eius partes comprehendit, deuastatum pietatis oculos dirigentes, eiusque calamitatē vt sæpè alios miseranter reperimus, Anglo

*Causa huius
ius erectionis.*

*Greg I in
duxit Anglorum nationem ad fidem Catholicam.*

rabili
eius in
asteri-
gorius
ia Re

oniam
stemus
fideles
sciētia
i Euan-
instru-
cati ar-
uod est
ctius in
eratio.
lignum
pter lo-
r igno-
vos si-
t de in-
ostoli-
ost. Pe-
igentes
a refer-
Christia-
d vos nō
cientia,
icare &
ualeant
imi pu-
us XIII.
iaci in-
Gallia
proiss.

rum nationem ad Christi fidem à B. Gregor. Pont. conuersam, ex eo tempore singularem fidem, reuerentiam, atque obedientiam contra Ro. Pont. Sanctamq; sedem Apostolicam præstitisse, quæ etiam in tanta nostrorû temporum caligine, in aliquibus insignibus illi quidê, & illustribus viris refulsêre, qui pro huius sedis dignitate & Orthodoxæ fidei veritate, vitas suas cum sanguine ponere non dubitarunt, versanturq; quotidie ante oculos nostros, iuuenes ex illo miserrimo regno huc profugiêtes, qui diuino spiritu ducti patria, parentibus & bonis relictis, sese nobis ad Catholicæ religionis, in qua nati sunt institutionem suscipiendam miserabiliter offerunt, eo animo, vt salutem sibi primû comparant, deinde verò vt post adeptam diuinarum rerum scientiam in Angliã ad alios, qui à via veritatis declinarût, erudiendos reuertantur. Nos igitur Gregorij eius nominis primi pia in Anglos officia, eiusq; erga illos bonitatem imitari cupientes, vt quemadmodum ipsi concessionis, sic, & nobis ab errorum reuocationis beneficium accepisse in Domino lætentur, ac propensam eorum erga sedem prædictam deuotionem adolescentium, item Catholicæ doctrinæ adipiscendæ studiû amplectentes, motu proprio & ex certa scientia nostra, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine ad omnipotentis Dei laudê & fidei Catholicæ incrementum, dilectæq; nobis nationis Anglicanæ commodum, & salutem in ædibus Hospitalis Anglorum de vrbe, vniuersi Collegium Anglicanum nuncupandum perpetuò erigimus & instituimus.

Angli verò qui tunc erga Ro. Pont. obedientes & Cath. fuerunt, in haresim postea prolapsi sūt.

Hic igitur Pont. ad imitationē dicti Greg. I. pro dictorū Anglorum ab haresi reuocatione Collegium Anglicum in vrbe erigit.

Fructus

Fructus autem Seminariorum istorum, quæ
Rhemensis, quæ Romani, ad eò copiosus fuit,
ut præter multos illorum filios, qui pro sancta
nostra fide in Angliæ regno sanguinem suum
profuderunt; hodierna etiam die plus quàm
trecenti Sacerdotes illud illuminent, cæcos
hæreticos illustrent, dubios confirment, &
sustinent, ac denique Catholicos consolen-
tur, & ad Dei gloriam ac honorem procuran-
dam extimulent. Quod cum Regina intelli-
gat, nihil illa cum uniuerso suo consilio pe-
ius odit, quàm Seminariorum illorum Cle-
ricos, exercendo contra eos extremum furo-
rem ac immanitatem: quòd videlicet inquit,
alios externos hostes, etsi multi & potentes
sint, subditorum tantum corpora inuadere;
istos verò intellectus, voluntates, & animos
ita vincere sibi que subijcere, ut in ijs religi-
onem Catholicam, reuerentiam & obedi-
entiam Papalem plantent ac seminent. Quod
quidem illi omnibus calamitatibus calami-
tosis esse arbitrantur, quia videlicet vident
quòd religione mutata, regnorum etiam ad-
ministratio variatur. Atque ob hanc deinde
causam Catholicos regni sui ad eò barbaris &
crudelibus legibus persecuta est, qui solùm
vertere, ac patriam deserere cum multis no-
bilibus, opulentis, & primarijs, quæ viris, quæ
iuuenibus coacti sunt; ne videlicet proprijs
in domibus, aut vitam aut fidem amitterent.
Vnde cum ad tantam Anglicanorum adoles-
centum, qui quotidie ex patria sua profugiunt
multitudinem sustentandam, duo illa Semi-
naria, puta Rhemensis & Romanum, non suf-
ficerent,

ficerent; Philippus II. Rex Catholicus præter Eleemosynas, quas Seminario Rhemenfi hæctenus contulit, nullam aliam ob causam, quàm vt hic in Hispania securū & certū per fugiū haberent, aliud Seminariū Vallisoletæ Anno 1589. Deo aspirante, ac multis deuotis prælatis, ac Dominis opē suā porrigentibus, excitauit. Quod adeò felices progressus & augmēta habet, æquē vt copiosum ex eo fructum, atque vel ex Romano, vel Rhemenfi possimus expectare.

Præterquam, quòd iam quædam illius experimenta habeamus, dum videlicet nōnulli eius collegæ ac filij hodierno etiam die multa pro Christi fide in Anglia faciunt ac patiuntur. Quod quidem adeò magnum est, vt illo Ecclesia & ciuitas Hispalum permotæ adolescentes illos Anglicanos amplexari, domos illis assignare, Eleemosynas & sustentationem largiri incæperit. Quæ quidem etiam deinde charitas nouo Seminario Anglicano initium dedit, nempe in eadem illa nobilissima ciuitate, anno 1593. in ipsa Octaua gloriosi martyris S. Thomæ Cantuariensis, ac Angliæ primatis: præsentibus Cardinale, Archiepiscopo, multis nobilibus, Ecclesiasticis, Senatoribus, & præstantissima Ciuitatis primoribus atque Patricijs. Vnde omninò fateri debemus, Deum maximo beneficio nostram nationem affecisse, dum videlicet illius gratia assistente, externos recipit, exules amplexatur, ac pro fide Catholica patientes, in visceribus suis collocat ac sustentat: dumque

que operibus amicitiam ac bonam correspondentiam, quam duæ illæ nationes aliquando habuerunt, demonstrat: ostendens atque significans odium illud, quo Hispania Angliam prosequitur, non personas, sed hæreses concernere, neque ad omnes Anglos, sed tantum ad Iesu Christi hostes se extendere, qui illius fidem detestantur, Sacramenta execrantur, & vexillum contra Deum erexerunt. Et sequitur sanè in hoc Anglia, Regem ac Dominum suum, qui tanto cum affectu Seminaria illa amplexatur, tantaque cum benignitate illis amplexatur, ut non contentus Eleemosynis ijs succurrisse, ac multis alijs beneficijs ea affecisse, cum Vallisoleti anno 1592. ageret Seminaria illa Anglicana, cum propria sua, Serenissimæ infantis, & filiorum suorum persona, datis etiã literis voluit confirmare. Quin idipsum etiam Anglicanum Seminariũ Vallisoleti cum voluntate & autoritate Regis Catholici inchoatum, Clemens VIII. confirmare non dubitavit, qui primo Pontificatus sui anno, ad instantiam & petitionem eiusdem Regis, sequentem bullam expedivit.

8 4 CLE-

CLEMENS Papa VIII.

Quoniam presidium firmissimum nullum est, nec
 remedium efficacius contra eos, qui falsis
 suis erroribus ac dogmatibus Romanam Eccle-
 siam oppugnare satagunt, quam Prouinciarum
 heresi infectarum iuuentutem in religione Ca-
 tholica instituere; quod videlicet adolescenti-
 um animi molles ac faciles, virtutem sibi im-
 pressam recipiunt ac seruant: Et considerans i-
 stud pie ac attentè carissimus noster in Christo
 filius, Philippus Rex Hispaniarum Catholicus,
 cuius excellentem benignitatem & liberalita-
 tem, Rege Catholico absque dubio dignam, mul-
 ti Anglicani exules adolescentes fuerunt exper-
 ti, qui ex miserabili Angliæ regno (quod aliàs
 tantoperè floruit, erga fidem Catholicam de-
 uotissimum fuit, nunc autem Hereseos grauissi-
 mo infortunio affligitur atque opprimitur) in
 Hispaniam transfugerunt, in ciuitate qua in
 Diocesi Valentia sita est, Collegium Anglicanum
 ad Dei omnipotentis gloriam & honorem, ac
 eorundem Anglorum receptaculum extraxit:
 qui pro fide Catholica suapte spontè dictum re-
 gnum deseruerunt, constituentes suo tempore in
 illud reuerti, & ad veritatis viam, gentiles suos
 miserrimè occæcatos reducere. Cumq; dictus
 Rex Catholicus singulis annis, certos redditus ad
 studiosorum aliorumq; hominum eo in Collegio
 viuentium assignet ac representet, nobis humi-
 liter per dilectum filium, & nobilem Dominum
 Antonium Ducem de Sesa, & de Soma Legatum su-
 um supplicauit, quatenus benignitate Apostolica
 dicti

Anglicanum
 Collegium
 ad omni-
 potentis Dei glo-
 riam & ho-
 norem à
 Philippo
 Rege Hispa-
 niarum ere-
 ctum est.

dicti Collegij erectionem ac institutionem dignari vellemus. Collaudantes itaque ipsum illud propositum ac opus Rege Philippo dignissimum, eius precibus inclinati, Apostolica autoritate, ac certa nostra scientia approbamus & confirmamus erectionem ac constitutionem dicti Collegij, ac omnia & singula, quae ex hac institutione sequentur: suppletes omnes ac singulos defectus, tam facti quam iuris, qui fortasse possent interuenire.

Ecce tibi summorum Pontificum & Regis Catholici actiones. Ecce earundem intentionem, Ecce Bullas. Ecce Seminariorum excitatorum causas & rationes. Atque haec omnia non modo iure reprehendi non possunt, sed multis nominibus laudanda & commendanda sunt. Ut enim à Papa exordiamur, Ad quem Catholici Anglicani, vexati, afflicti, & desolati confugiendi, nisi ad caput Ecclesiae Catholicae? An non ad eum, qui secundum D. Hieronymum est communionis fidelium securissimus portus, & lapis Lydius falsam doctrinam à vera & adulterinum aurum ab Obrizo distinguens? Nunquid ad eum, qui primus Pastor & Episcopus nostrarum animarum, imò Vicarius vniuersalis Iesu Christi est? Nunquid ad eum, qui rationes sui officij, vocationem Spiritus sancti, & abundantiam caritatis, misericordiae, & compassionis maiori in copia accepit, qui que neminem fidelium, ex quacunque Christiani orbis parte aduentantem ut alienigenam depellit & auersatur? Nunquid ad eum, qui semper refugium & asylum fuit omnium Episcoporum persecutionem

Epist. 61.

tionem sustinentium, qui ad Sedem Apostolicam recurrerant, certissimum ab ea auxilium, solatium & refrigerium expectantes, quemadmodum Sanctus Cyprianus ad Cornelium, & Stephanum Papas. Athanasius ad Marcum & Iulium: Chrysostomus & Augustinus ad Innocentium: Basilius ad Liberium: Hieronymus ad Damasum: Theodoretus ad Leonem magnum; imò quemadmodum innumeri alij sancti viri sub alas & protectionem summorum Pontificum, pro tempore & necessitate sua confugerunt.

*Eusebius
Casariensis
Hist. lib. 4.
cap. 29. de
Dionysio
Episcopo.*

Ad quem autem Angli exules propter fidem confugient, nisi ad eum, qui Angliæ Apostolis successit? ac eorum locum tenet, qui eandem fidem prædicauerunt, pro qua illi patiuntur? Ad quem inquam confugient, nisi ad eum, cuius sedes omnium afflictorum Christianorum asyllum, in necessitatibus constutorum refugium, & naufragantium, ac pro Christo patientium pactus fuit? Quod si ita est, quo ore, & qua fronte impudentissimi Calviniani Hæretici vituperare mihi audebunt & accusare, vel Anglicanos Catholicos, quod pessimè ab ijs tractati, vexati, habiti, & afflicti, ad Sedem Apostolicam, tanquam ad benignissimam matrem confugerunt: Aut quomodo Romanum Pontificem culpare, quod illos ceu delictos filios recepit, sustentat & amplexatur.

Quod si oculos ad Regem Catholicum conuertamus, quid calumniæ illæ in eum contor-

contortæ aliud sunt? quam eorum dicta, de quibus Propheta inquit, Sunt inter vos, qui bonum malum dicunt, & malum bonum, qui ex tenebris lucem faciunt. & ex luce tenebras?

Rex Catholicus PHILIPPVS, tanquam Rex verè Catholicus, pro fide Catholica patientibus succurrit: & tanquam potentissimus Monarcha, iuventutem nobilem, ingenuam, & afflictam sustentat: & denique tanquam misericors & benignus Oeconomus, fidelium suorum fratrum ærumnis, miserijs, & calamitatibus compatitur. Atque hoc factum non laude dignum, non prædicatione, non commendatione afficiendum nobis debet videri. Certè in omni memoria honorati, & à Christianis adiuti sustentatique fuerunt, qui pro CHRISTO passi sunt. Et idcirco Seuerus Sulpitius in sua Historia, scribens de sanctis Episcopis, qui propter fidem Catholicam à CONSTANTIO Arriano Imperatori præscripti fuerunt, hæc ait:

Ceterum exulis satis constat totius orbis studijs celebratos, pecuniasq; eis in sumptum affatim congestas, legationibus quoque eos plebis Catholicae ex omnibus ferè prouincijs frequentatas.

Lib. 2.

Ambrosius de iisdem sanctis Episcopis ait: *Epist. 27. ad Vercellenses*
discurrunt per vniuersum mundum, tanquam homines qui nihil habebant, ac omnia possidebant.

Quem.

Quemcunque illi locum attigissent, pro Paradiso habebant: nunquam eos aliquid destituit, quia fide abundabant; imò alios etiam ditauerunt, quia etsi pecuniam non haberent, diuina tamen gratia affluebant.

Heretici Anglicani Papam propter Anglorum Seminaria reprehendunt, Noui è contra Iaponia Christiani eidem pro Seminarijs in suo regno excitatis, gratias agunt.

CAPVT XX.

NVnc vt quod diximus clarius & manifestius adhuc euadat, Papam videlicet Catholicos Angliæ exules in Seminarijs Anglicanis fouëtem nequaquam regnum illud velle interturbare atque concutere, prout Elisabetha in edicto suo calumniatur, sed officij sui numeros ac partes implere desiderare: Alia Seminaria a Gregorio XIII. pro tota prouincijs excitata transeuntes duas hoc loco epistolas, duorum Iaponiæ Regum ad Sixtum V. recitabimus: in quibus illi inter cætera Sanctitati suæ gratias pro Eleemosynis agunt, quas ab illa acceperant pro Societatis Iesu Patribus & Seminarijs Iaponiæ sustentandis. Et cognoscemus nos sanè ex iisdem literis, quantum Anglicana impietas contra Sedem Apostolicam à deuotione & reuerentia duorum Christianorum Principum in Iaponiæ regno viuentium, differat ac discor-det. Adducemus autem illas eo fine, vt infelices Hæretici confundantur, & cæcitatem suam